

Anti-kwakzalvers ageren tegen 'kraken' ballerina

Ballerina Igone de Jongh wordt behandeld door manueel therapeut John ten Kulve.

Beeld uit de AVRO-serie Bloed, zweet en blaren

AMSTERDAM

Brengt Het Nationale Ballet prima ballerina Igone de Jongh in gevaar? De Vereniging tegen de Kwakzalverij vindt van wel.

LISA KOETSENUIJTER

Het gezicht van soliste Igone de Jongh vertrekt als fysio- en manueel therapeut John ten Kulve haar hoofd opzij draait. Het tafereel komt uit de tweede aflevering van de AVRO-realityserie Bloed, zweet en blaren over Het Nationale Ballet, uitgezonden op 29 maart. 'Echt eng om te zien', zegt bestuurslid Cees Renckens van de Vereniging tegen de Kwakzalverij. De organisatie tegen zorg zonder wetenschappelijk fundament heeft Het Nationale Ballet opgeroepen manuele therapie te verbieden - het 'kraken' van de nek zou kunnen zorgen voor ernstige complicaties.

Volgens de vereniging blijkt uit onderzoek dat manuele therapie 'geen enkel nut' heeft en gevaarlijk is. Renckens: 'Onder de nekwevels zit de wevelslagader. Die loopt naar de achterkant van de hersenen. Als je de nek draait, vooral met grote kracht, rekt dit bloedvat uit. Er zijn gevallen beschreven waarbij de ader aan de binnenkant is gescheurd. Dit kan leiden tot blijvende invaliditeit of zelfs overlijden.'

Het Nationale Ballet werkt al dertig jaar samen met Ten Kulve, getuige

zijn website een geregistreerd fysio- en manueel therapeut. Marleen Grol, coördinator van het medisch team van het balletgezelschap, heeft de Vereniging tegen de Kwakzalverij laten weten dat niet de nek, maar het stuk tussen nek en onderrug werd gekraakt. Ten Kulve was dinsdag niet bereikbaar. Grol zegt ook namens hem te spreken.

'Wat je ziet in de aflevering is een manipulatie van de overgang tussen nek en bovenrug. Dat hebben onze specialisten onafhankelijk van elkaar vastgesteld. Zo'n manipulatie is niet gevaarlijk. Wat de Vereniging tegen de Kwakzalverij aanvoert als bewijs is geen wetenschappelijk onderzoek. Het is onzin. Wij zijn uitgepraat met ze.'

Zorgverzekeraars vergoeden manuele therapie. Bij Achmea bijvoorbeeld valt de behandeling onder de vergoeding van fysiotherapie, mits uitgevoerd door een fysiotherapeut.